

BOUNEGRU OCTAVIAN NICOLAE

CURRICULUM VITAE

Nume: BOUNEGRU

Prenume: Octavian Nicolae

Data nașterii: 29.07.1956.

Locul nașterii: Ploiesti, jud. Prahova

Adresa: Universitatea "Al. I. Cuza", Facultatea de Istorie, Catedra de Istorie Antica si Arheologie

Bd. Carol I, 11, 6600 - Iasi

Tel. 0040-32-201615; Fax. 0040-32-201556; e.mail: octavian_bounegru@hotmail.com.

Instituția: Universitatea "Al. I. Cuza"
Facultatea de Istorie

Departament: Catedra de Istorie Veche și Arheologie.

Studii: Universitatea "Al. I. Cuza" Iasi, Facultatea de Istorie și Filosofie (Promoția: 1980).

Titluri: Doctor în Istorie; teza de doctorat (*Navigatori și comercianți în provinciile romane Dacia, Moesia și Thracia – sec. I-III d.Chr.*) susținută în septembrie 1995.

Cariera didactică și științifică:

- Muzeograf la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța (1988-1990).
- Asistent la Facultatea de Istorie din Iași (1990-1993)
- Lector la Facultatea de Istorie din Iași (1993-1999)
- Conferențiar la Facultatea de Istorie din Iași (1999-2003)
- Profesor la Facultatea de Istorie din Iași (din 2003)

I. DATE AUTOBIOGRAFICE

Nume: BOUNEGRU

Prenume: Octavian Nicolae

Data nașterii: 29.07.1956.

Locul nașterii: Ploiești, jud. Prahova

Fiul lui Bounegru Boris și Bounegru Ecaterina.

În prezent, profesor universitar doctor la Facultatea de Istorie (Catedra de Istorie Veche și Arheologie) a Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași.

II STUDII

Studii generale, între 1966 și 1971, la Brăila.

Studii liceale, între 1971 și 1975, la Brăila; am absolvit secția umanistă a Liceului "Nicolae Bălcescu".

Studii universitare, între 1976 și 1980, la Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității "Al. I. Cuza" din Iași. Specializări în domeniile:

- arheologie preistorică (sub îndrumarea profesorului M. Petrescu-Dîmbovița);
- arheologie greco-romană (sub îndrumarea cercetătorilor P. Alexandrescu și Al. Suceveanu);
- epigrafie latină (dub îndrumarea profesorilor D. M. Pippidi și N. Gostar).

Am participat, ca student practicant, la săpăturile arheologice de la Cucuteni (jud. Iași), Băiceni (jud. Iași), Lișcoteanca (jud. Brăila), Histria, Tomis (jud. Constanța), Enisala, Argamum (jud. Tulcea).

Am activat în cadrul Cercului de istorie veche și arheologie, cu comunicări și prezentări de carte. În luna mai a anului 1979 am participat la Conferința Internațională a Studenților arheologi de la Krakow (Polonia), în calitate de bursier al

Universității din Krakow.

În perioada studiilor universitare am valorificat primele mele cercetări în domeniul arheologiei, prin redactarea și publicarea a cinci articole și note la reviste de specialitate din Iași, Tulcea, Brăila și București (v. lista de lucrări, nr. 1-5).

III TITLURI

După absolvirea Facultății de Istorie și Filosofie a Universității “Al. I. Cuza” din Iași, am activat ca profesor secundar la Constanța și Mangalia, în perioada 1980-1988.

În anul 1988, am fost încadrat prin concurs la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, Secția “Situri arheologice”, unde am activat pînă în anul 1990.

În anul 1990 am ocupat prin concurs postul de asistent la Facultatea de Istorie a Universității “Al. I. Cuza” din Iași. În același an am fost admis la doctorat, avîndu-l ca îndrumător științific pe d-l Silviu Sanie, Cercetător științific principal I la Institutul de Arheologie din Iași.

În anul 1995 am susținut teza de doctorat, intitulată *Negustori și navigatori în provinciile romane Dacia, Moesia Superior, Moesia Inferior și Thracia (sec. I-III e.n.)*, fiindu-mi conferit titlul de doctor în istorie.

La 15 februarie 1993 am ocupat prin concurs postul de lector la Catedra de Istorie Universală a Facultății de Istorie din Iași (disciplinele: *Istorie antică, Epigrafie greacă și Epigrafie latină*), la 15 februarie 1999 am ocupat, tot prin concurs, postul de conferențiar la Catedra de Istorie Veche și Arheologie a Facultății de Istorie din Iași, la aceleași discipline, iar în decembrie 2003 am fost numit profesor universitar la aceeași Catedră.

Titluri științifice și academice:

- Doctor în istorie (din 1995).
- Membru al Societății de Studii clasice din România (din 1988).
- Membru al Societății “Rei Craetariae Romanae Fautores” (din 1994).

- Membru al "Association Internationale d'Épigraphie Grecque et Latine" (din 1996).
- Secretar științific al Centrului Interdisciplinar de Studii Arheoistorice de la Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași (din 2001).
- Director al Centrului de Studii Egeo-Mediteraneene al Universității "Al. I. Cuza" din Iași (din 2002).
- Membru al School of Historical Studies - Institute for Advanced Study – Princeton (din 2004).
- Membru al „Comission Internationale pour l'Histoire du Sel” – Guadalajara, Spania (din 2005)
- Membru Comisiei TROPIS (Hellenic Institute for the Preservation of Nautical Tradition) – Atena (din 2005)
- Membru al Comisiei DEGUWA (Deutsche Gessellschaft zur Förderung der Unterwasserarchäologie) – Frankfurt am Main (din 2005)

IV ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Ca asistent universitar și apoi ca lector, am coordonat seminariile la disciplina *Istorie antică universală* la toate grupele anului I de studiu, în perioada 1990-1996. În anul universitar 1990/1991 am coordonat și seminariile la disciplina *Introducere în arheologie*.

Începînd din anul universitar 1991/1992 am susținut (în primul an, ca asistent cu delegație, apoi ca lector) cursurile și seminariile de *Epigrafie greco-romană*.

Începînd cu anul universitar 1995/1996 am susținut cursurile de *Epigrafie greacă* și *Epigrafie latină* (la anul III de studiu).

Din anul universitar 2000/2001 susțin cursul de *Epigrafie greacă*. Din anul universitar 2002/2003 susțin cursul de *Papirologie greacă* (primul curs universitar de Papirologie din România).

În anul universitar 1994/1995 am susținut cursul de *Introducere în arheologie* la secția de Filologie clasică a Facultății de Litere din Iași.

Din 1993 susțin anual un curs special în domeniul istoriei antice și al arheologiei clasice (v. lista cursurilor susținute), iar din anul universitar 2000/2001

susțin cursul opțional intitulat *Marea Neagră și lumea pontică în Antichitate*. Din 2004 susțin cursul *Topografie și toponimie antică*, curs care mă reprezintă în ceea ce privește preocupările mele actuale și de perspectivă.

Cursuri speciale și opționale susținute la Facultatea de Istorie din Iași:

- 1993: *Istoria economică a Imperiului roman*
 1994: *Noi direcții de cercetare în economia antică*
 1995: *Mithridates al VI-lea Eupator și lumea pontică*
 1996: *Economie și societate în epoca elenistică și romană;*
 Roma și regatele elenistice. Expansiunea romană în Balcani și în Pontul
Sîng.
 2000: *Marea Neagră și lumea pontică în antichitatea greco-romană;*
 Topografie și toponimie greco-latină
 2001: *Surse papirologice privind economia Egiptului elenistic;*
 Marea Neagră și lumea pontică în antichitatea greco-romană;
 2002: *Cartografie antică: Tabula Peutingeriana;*
 Marea Neagră și lumea pontică în antichitatea greco-romană;
 2003: *Colonizarea milesiană.*

Cursuri susținute la Centrul de Studii Egeo-Mediteraneene:

- Artă și arhitectură greco-romană*
Habitudini alimentare în spațiul egeo-mediteranean
Parfumuri și arome în Mediterana
Filmologie mediteraneană.

Din 1991, responsabil al unei grupe de studenți care efectuează practica arheologică pe șantierele arheologice Histria și Argamum (Jurilofca). În această calitate am depus eforturi constante în direcția formării unor tineri cercetători în domeniul arheologiei clasice și al epigrafiei latine.

Cercetările arheologice la care participă și studenții Facultății de Istorie din Iași sînt incluse în acordurile de colaborare dintre Facultatea de Istorie din Iași și Institutul de Arheologie din București, respectiv Institutul de Cercetări Eco-muzeale

din Tulcea. La Histria, Facultatea de Istorie din Iași dispune de o bază proprie de cercetare (spații de cazare, depozite pentru materialele arheologice rezultate din cercetările efectuate în cetate). Începînd din anul 2001 studenții ai Facultatea de Istorie din Iași efectuează practica arheologică și pe șantierul arheologic Halmyris (Murighiol, jud. Tulcea), cu rezultate remarcabile.

Am organizat excursii de studiu pentru studenții din anul I (1991, 1993) la obiective arheologice importante din Dobrogea și din Dacia romană.

Din 1993 coordonez elaborarea unor lucrări de licență în domeniul arheologiei clasice, al istoriei antice și al epigrafiei latine. Pentru a înlesni accesul studenților la informația fundamentală în domeniul epigrafiei, am publicat în anul 1996 cursul *Introducere în epigrafia latină* (ediția a II-a, revizuită și îmbunătățită, Iași 2002), iar în anul 2002 un curs de *Introducere în epigrafia greacă* (ediția a II-a, revizuită și îmbunătățită, Iași 2006) - în colaborare cu Marius Alexianu.

Începînd din anul 2000 sînt membru în comisii de examinare a doctoranzilor și în comisii doctorat la disciplina *Istorie antică și arheologie greco-romană*.

Din 2006, în calitate de conducător de doctorat la școala doctorală a Facultății de Istorie din Iași, coordonez mai multe lucrări de doctorat în domeniul Istorie antică universală:

- *Raporturile geților cu lumea elenistică și romană în zona Gurilor Dunării din perspective surselor arheologice (secolele IV a. Chr. – I p. Chr.).*
- *Transportul de mărfuri pe fluviile și râurile interioare din provinciile romane renane și dunărene (secolele I-III p. Chr.).*
- *Cultul lui Mithras în Pontul Stîng.*
- *Meșteșugurile în Moesia Inferior din perspectivă arheologică. Centre de producție și arii de difuziune.*
- *Surse literare, epigrafice și papirologice privind garum și industria peștelui conservat în lumea romană.*
- *Structuri asociative în domeniul producției de mărfuri și al comerțului local în Egiptului elenistic și roman.*
- *Valea Siretului în contextul relațiilor comerciale din lumea elenistică și romană (sec. IV a. Chr. – I p. Chr.).*
- *Cultul martirilor la Dunărea de Jos în secolele IV-VI p. Chr.*

- *Silphium și parfumul de Cyrene. Emergența unui imperiu comercial în Mediterana Orientală (sec VII-III a. Chr.).*
- *Figuri imperiale feminine. Politică, intrigi și conspirații de palat în Roma antică. 27 a. Chr. - 68 p. Chr.*
- *Tipologia și funcționalitatea instalațiilor portuare din Levant în epoca elenistică și romană.*

V ACTIVITATEA ȘTIINTIFICĂ

În cursul studiilor universitare, preocupări privind specializarea în domeniul arheologiei clasice și al epigrafiei latine. Participări, ca student, la cercetările arheologice de la Cucuteni (Prof.dr. M. Petrescu-Dîmbovita), Lișcoteanca (dr. N. Harțușche), Enisala (dr. G. Simion), Tomis (dr. C. Scorpan), Histria (D. M. Pippidi). Pe șantierul arheologic Histria, specializare în domeniul arheologiei greco-romane cu Prof.Dr. P. Alexandrescu, Dr. Al. Suceveanu, M. Coja.

La Iași, specializare în domeniul istoriei antice și al epigrafiei latine cu N. Gostar și Dr. S. Sanie, cu referiri aparte la sursele epigrafice din spațiul pontic.

Sub îndrumarea profesorului P. Alexandrescu specializare în domeniul arheologiei clasice și a antichităților greco-romane (ceramică pictată greacă arhaică și clasică, arhitectură greacă și elenistică, culte și divinități).

La Seminar für Klassische Archäologie de la Universitatea din Würzburg, specializare în domeniul arheologiei clasice (Prof. Dr. U. Sinn), iar la Seminar für Alte Geschichte de la Universitatea din Marburg, specializare în domeniul istoriei economice a Imperiului roman (Prof. Dr. H.-J. Draxhage).

Domenii de activitate și competența științifică

1. Epigrafie greacă și latină.

Studii privind interpretarea unor surse epigrafice referitoare la viața economică și socială din Imperiul roman. Studii epigrafice privind organizarea

structurilor comerciale din provinciile romane dunărene: asociațiile de navigatori și armatori din vestul Mării Negre în epoca romană (v. lista de lucrări, nr. 22, 36, 42, 44, 50, 68, 70, 72).

În acest domeniu am realizat în primul rând lucrarea de doctorat, intitulată "Navigatori și comercianți în provinciile romane Dacia, Moesia și Thracia (sec. I-III e.n.)", lucrare publicată în seria "Studia Callatiana" sub titlul *Comerț și navigatori la Pontul Stîng și Dunărea de Jos (sec. I-III d.Chr.)*. De asemenea, în acest domeniu am prezentat mai multe conferințe la instituții din străinătate și am susținut comunicări științifice la congrese și colocvii internaționale.

Am editat mai multe documente epigrafice - inscripții grecești și latine descoperite la Histria și Callatis (v. lista de lucrări, nr. 10, 47, 51).

Pînă în anul 2000 inclusiv am predat cursul de epigrafie latină la Facultatea de Istorie din Iași; în 1996 am publicat cursul universitar "Introducere în epigrafia latină", iar în 2002 ediția a II-a, revizuită și îmbunătățită a acestui manual.

Sînt titularul cursului de epigrafie greacă la Facultatea de Istorie din Iași. În anul 2002 am publicat în colaborare cu Marius Alexianu) manualul universitar intitulat "Introducere în epigrafia greacă" la Editura Universității din Iași.

2. Istorie economică și socială a Imperiului roman

Preocupări constante de evidențiere a unor aspecte esențiale ale economiei și societății din lumea romană. Preocupări în direcția analizei principalelor școli istoriografice din epoca modernă și contemporană privind studierea economiei antice. În acest domeniu am publicat cîteva studii teoretice (v. lista de lucrări, nr. 59), am susținut mai multe conferințe în străinătate și am susținut mai multe cursuri și seminarii speciale la Facultatea de Istorie din Iași.

Preocupări în domeniul vieții economice din provinciile romane Moesia Inferior, Dacia și Thracia, cu privire specială asupra organizării vamale, a relațiilor comerciale din bazinul vest-pontic și a traficului de mărfuri din spațiul balcanic și dunărean. Studii speciale privind principalele categorii de mărfuri de import din provinciile romane dunărene, precum și mijloacele maritime și fluviale de transport utilizate în epoca romană în aceste zone (v. lista de lucrări, nr. 3, 8, 14, 18, 19, 23, 28, 45, 48, 57, 67). În ultima perioadă preocupări sistematice privind lumea pontică

privită din perspectiva politicii orientale romane, precum și implicațiile cuceririi vestului Mării Negre de către romani asupra dezvoltării orașelor grecești.

3. Navigație comercială și militară la Dunărea de Jos și în vestul Mării Negre în epoca romană

Preocupări cu caracter de noutate absolută în istoriografia românească privind navigația antică. Studii epigrafice și mai ales iconografice privind tipologia navelor comerciale și a celor militare din regiunile amintite. Dintre rezultatele notabile ale cercetării mele în acest domeniu trebuie menționate comunicările științifice prezentate la congrese și colocvii internaționale, ca și publicarea la Oxford (în 1996) a primei monografii dedicate flotei romane la Dunărea de Jos.

Preocupări privind navigația comercială pe coasta vestică a Mării Negre în antichitate (mijloace maritime de transport, porturi și amenajări maritime și fluviale), precum și navigația militară la Dunărea de Jos și rolul flotei militare în epoca romană și romano-bizantină (v. lista de lucrări, nr. 5, 8, 9, 15, 17, 26, 32, 40, 41, 69).

4. Ceramologie elenistică și romană

Preocupări sistematice în domeniul ceramologiei antice, în special în domeniul organizării producției de ceramică fină din epoca elenistică și romană. În acest domeniu am publicat mai multe studii și articole în reviste de specialitate din străinătate (v. lista de lucrări, nr. 7, 11, 31, 38, 39, 43, 49, 54, 55, 56, 58, 60, 62, 63, 65, 66, 67, 71).

În anul 1993, cu ocazia efectuării unui stagiu de documentare la "Deutsches Archäologisches Institut - Abteilung Istanbul", am fost desemnat de Dr. Wolfgang Radt (directorul șantierului arheologic german de la Pergam) coordonator al programului de cercetare privind producția și difuziunea ceramicii de lux de la Pergam în epoca elenistică și romană. În acest context colaborez, alături de Prof.Dr. Ö. Özyigit (Universitatea din Izmir) și de Dr. S. Erdemgil (directorul Muzeului Arheologic Efes) la redactarea volumului monografic privind atelierele ceramice de la Pergam, volum care va fi publicat în seria "Pergamenische Forschungen".

Pentru realizarea acestui volum, alături de analiza arheologică tradițională, am inițiat un program de cercetare interdisciplinară la care participă Dr. G. Schneider

(Frei Universität - Berlin) și Prof. Dr. J. Poblome (Universiteit Leuven - Belgia) prin care urmărim, pornind de la analiza chimică și fizică a pastei ceramice, identificarea precisă a principalelor centre de producție ceramică din vestul Asiei Mici în epoca elenistică și romană.

Pentru realizarea acestui proiect am beneficiat de următoarele stagii de cercetare prin obținerea unor burse în Germania și Belgia:

Bursier, în perioada 1 martie - 1 mai 1993, al Institutului Arheologic German - filiala Istanbul.

Bursier, în perioada 1 octombrie 1997 - 31 martie 1999, al Fundației "Alexander von Humboldt" la Institut für Klassische Archäologie de la Universitatea din Würzburg.

Bursier în perioada 1 aprilie 1999 - 1 mai 2000 la Katholieke Universiteit Leuven (Belgia) la departamentul "Sagalassos Archaeological Research Project".

5. Arheologie greco-romană

Participant, între 1982-1988 la cercetările arheologice de suprafață din teritoriul Histriei, în urma cărora au fost depistate peste 70 de așezări și puncte de locuire din epoca greacă, elenistică și romană. Cercetări arheologice sistematice în două așezări rurale din teritoriul histrian (Cogealac și Histria-sat), ale căror rezultate au fost deja publicate. Am efectuat cercetări arheologice de salvare în perimetrul anticului Tomis și în necropola tumulară de epocă elenistică de la Callatis.

Începînd din 1980, sînt membru al colectivului de cercetare de la Histria. Din 1984 participant, alături de Al. Suceveanu și C. Mușeteanu, la cercetările din sectorul "Central" de la Histria, unde se cercetează bazilica episcopală din timpul domniei lui Justinian.

Din 1990 am fost desemnat responsabil al săpăturilor arheologice din cartierul de vile romano-bizantine de la Histria; prin săpăturile sistematice din acest sector se urmărește cercetarea unui mare edificiu romano-bizantin și, mai ales, punerea în valoare din punct de vedere științific a importantului cartier de vile din perimetrul acestei cetăți, cu implicații deosebite asupra urbanismului Histriei târzii (secolele VI-VII).

În acest domeniu am publicat mai multe studii și articole (v. lista de lucrări nr.

1, 2, 4, 6, 12, 13, 16, 20, 21, 24, 25, 27, 29, 30, 33, 34, 35, 46, 52, 53) și am susținut câteva comunicări la manifestări științifice din țară și străinătate.

6. Arheologie paleocreștină (sec. IV-VI p.Chr.)

Precupări sistematice în domeniul arheologiei paleocreștine din provincia Scythia Minor în epoca romano-bizantină. Participarea în calitate de colaborator la cercetările arheologice sistematice de la Histria, mai precis în sectorul bazilicii episcopale. În perioada 1984-1998 a efectuat ample cercetări arheologice în bazilica episcopală a Histriei, construită în timpul împăratului Justinian (v. lista de lucrări nr. 37, 64, 66). Potrivit acordului de colaborare cu Institutul de Arheologie "V. Pârvan" din București, domeniul de care mă ocup în cadrul acestor cercetări este arhitectura creștină din epoca bizantină timpurie.

Din anul 2001 fac parte și din colectivul de cercetare de la cetatea romană de la Halmyris-Murighiol. În această calitate sînt coautor al descoperirii criptei martirice care adăpostea osemintele martirilor Epictet și Astion.

Importanța cu totul ieșită din comun a acestei descoperiri constă în faptul că ea constituie una din rarele, dacă nu chiar singura confirmare pe cale arheologică, din întreaga lume creștină, a unui pasaj din culegerea martirologică numită *Acta Sanctorum* (Actele Sfinților). În unul din pasajele acestei lucrări se menționează activitatea de misionarism a doi creștini din Asia Mică, din secolul al III-lea d.Chr., pe nume Epictet și Astion, care s-au stabilit în cetatea Halmyris, de pe malul Dunării, unde au fost martirizați (prin decapitare) în anul 290 d.Chr., la 8 iulie, de către guvernatorul provinciei Scythia, Latronianus. Textul arată că cei doi martiri au fost inițial îngropați în afara cetății, după care într-o criptă special amenajată, chiar în cetate.

În vara anului 2001 am descoperit această criptă, care conținea resturile osteologice ale celor doi martiri. Inscripția descoperită pe unul din pereții criptei confirmă că este vorba de Epictet și Astion, cei doi martiri din anul 290 d.Chr.

Descoperirea de la Halmyris confirmă și faptul că mormîntul (cripta) martirilor Epictet și Astion a reprezentat un important loc de pelerinaj în perioada secolelor IV-VI la Dunărea de Jos, fiind unul din puținele locuri din pelerinaj din regiunile balcano-dunărene. Această descoperire prezintă o deosebită importanță din următoarele

puncte de vedere: arheologic, arhitectonic, istoric, simbolistic și de istoria creștinismului. Precupări sistematice în domeniul arheologiei paleocreștine din provincia Scythia

7. Papirologie greacă

În perioada interbelică la Universitatea din Iași a existat, prin strădania profesorului Ioan Coroi, un Seminar de Papirologie, axat în special pe studii papirologice privind dreptul elenistic și roman. Pornind de la această tradiție, unică în universitățile românești și întreruptă brutal după 1945, am inițiat un proiect didactic și științific care urmărește revitalizarea unui domeniu de mare importanță pentru istoria greco-romană: studiul surselor papirologice. Un prim pas, foarte important, în această direcție, a fost introducerea în planul de învățământ al Facultății de Istorie a unui curs de „Introducere în papirologia greacă”, al cărui titular sînt. Sub îndrumarea mea au fost elaborate deja și cîteva teze de licență care au ca subiecte aspecte ale economiei antice și ale studiilor papirologice de la Universitatea din Iași. Prin colaborarea cu Institutul de Papirologie de la Universitatea din Marburg, se încearcă o lărgire a activității științifice și didactice în acest domeniu. În august 2004 am participat cu o comunicare la 24th International Congress of Papyrology de la Helsinki.

În domeniile menționate mai sus am publicat două manuale universitare pentru epigrafia greacă și latină (v. lista de lucrări nr. 2, 3, 4), o monografie dedicată flotei romane la Dunărea de Jos și Marea Neagră – publicată în colaborare la editura Oxbow Books de la Oxford (v. lista de lucrări nr. 1) o monografie privind relațiile comerciale din provinciile romane de la Dunărea de Jos și Marea Neagră și o culegere de studii privind economia și societatea în spațiul ponto-egean (v. lista de lucrări nr. 8). De asemenea, în anul 2000 am publicat în colaborare fascicolul 5 al cunoscutului lexicon intitulat *Lexicon of the Greek and Roman Cities and Place Names in Antiquity Ca 1500 B.C.-Ca A.D. 500*, la Editura Adolf Hakkert din Amsterdam, iar în anul 2002 fascicolul 6 al acestui lexicon, la care am contribuit cu un număr de peste 100 de toponime antice (v. lista de lucrări nr. 7).

Am publicat 72 de studii, articole și note, dintre care un număr de 34 în reviste

științifice din țară, 15 în limbi străine, - în reviste și culegeri de studii din țară și 21 în reviste științifice, culegeri de studii și acte ale unor congrese, din străinătate. Am publicat de asemenea 6 recenzii.

Participări la săpături arheologice din România:

- iulie 1974 – cercetări arheologice la Enisala (necropolă getică)
- august 1974 – cercetări arheologice la Tomis (cartier romano-bizantin)
- 1-15 iulie 1976 – Histria, cercetări arheologice la templul Afroditei
- 5-25 august 1977 – Histria, cercetări la templul Afroditei
- 1-25 iulie 1977 – cercetări arheologice la Băiceni (epoca eneolitică)
- 1-25 iulie 1978 – cercetări arheologice la Băiceni (epoca eneolitică)
- 5-25 august 1978 - Histria, cercetări arheologice la termele romane
- 1-25 iulie 1979 – cercetări arheologice la Cucuteni (epoca daco-getică)
- 5-25 august 1979 - Histria, cercetări arheologice la termele romane
- 5-28 iulie 1980 - Histria, cercetări perieghetice în teritoriu
- 1-30 iulie 1981 - Histria, cercetări arheologice la templul Afroditei
- 1-25 august 1982 - Histria, cercetări arheologice la templul Afroditei
- 1-25 iulie - 1984 - Histria, cercetări perieghetice în teritoriu
- 1984-1997 - Histria, cercetări arheologice la bazilica episcopală
- 2000-2003 – Murighiol (Halmyris), cercetări arheologice la cripta martirică din bazilica episcopală.
- 2002-2004 – Histria, prelucrarea materialelor arheologice de la bazilica episcopală

Responsabilități arheologice:

- 1990-2004 - Histria, responsabil științific la sectorul “Domus”
- 1982-1983 – responsabil al cercetărilor arheologice din așezare rurală din epoca romană de la “Histria β”

- 1984-1988 - responsabil al cercetărilor arheologice din așezările rurale din epoca elenistică și romană de la Cogealac.
- 1988-1990 – Callatis-Mangalia, responsabil al cercetărilor din necropola tumulară din epoca elenistică și romană

Cercetări arheologice și documentare în Turcia și Grecia:

- martie 1993 - Cercetări arheologice la Çandarli și Efes (Turcia)
- septembrie 1994 - Cercetări arheologice la Efes (în colaborare cu S. Erdemgil, Director al Muzeului Arheologic Ephesos)
- mai 1995 - Cercetări arheologice la Efes (în colaborare cu S. Erdemgil, Director al Muzeului Arheologic Ephesos)
- martie 1997 - Cercetări arheologice la Efes (în colaborare cu S. Erdemgil, Director al Muzeului Arheologic Ephesos) și la Izmir (în colaborare cu Ö. Özyiğit, Profesor la “Ege” Universitesi-Izmir)
- martie 1998 - Cercetări la Muzeul din Bergama – Pergamon (Turcia)
- iulie 1999 - Cercetări arheologice la Efes (în colaborare cu S. Erdemgil, Director al Muzeului Arheologic Ephesos)
- august 1998 - Cercetări la Archaeological Museums din Rhodos și în depozitele Institutului Arheologic German de la Samos (în colaborare cu Dr. Chr. Papadimitriou, Director la Archaeological Service from Rhodos și Dr. H. Kienast, Director al șantierului arheologic din Samos)
- august 1999 – Cercetări arheologice la Sagalassos în Pisidia/Turcia (șantier condus de Prof. Dr. M. Waelkens de la Katholieke Universiteit Leuven, Belgia).
- august 2001 – Cercetări arheologice la Milet/Turcia (șantier condus de Prof. Dr. V. V. Graewe de la Ruhr Universität Bochum, Germania).

Stagii de documentare în străinătate

- Bursier al Societății **Terra Antiqua Balcanica** de la Plovdiv (Bulgaria) - octombrie 1990; stagiul de documentare și călătorii de studiu la Plovdiv, Varna,

Sozopol, Tîrnovo, Sofia.

- Bursier, în perioada 1 martie - 1 mai 1993, al **Institutului Arheologic German** - filiala Istanbul; stagiul de documentare pentru definitivarea temei: *Importkeramik und Lokalproduktion in Moesia Inferior vom 1. Jh. bis zum 3. Jh. n.Chr. Der aktuelle Stand der Forschungen*. Acord de colaborare în vederea publicării în seria *Pergamenische Forschungen* a ceramicii din atelierele ceramice de la Pergam.
- Mai 1996: stagiul de documentare la Institut für Provinzialrömischen Archäologie al Universității din Freiburg (Prof. Dr. H. Nuber).
- Bursier, în perioada 10 - 30 octombrie 1996, al Academiei Britanice, la recomandarea Prof. A. M. Snodgrass (Faculty of Classics - Cambridge); documentare în biblioteci (Londra, Cambridge) și vizite de studiu ("Zidul" lui Hadrian, New Castle, Southshild, Oxford).
- Stagiul de documentare în perioada 1 - 10 noiembrie 1996 la invitația Prof. H. Hellenkemper (director al Römisch-Germanisches Museum Köln) la Köln; cu această ocazie am susținut comunicarea: *Histria im römischen und frühbyzantinischer Zeit*.
- Bursier în perioada 15 ianuarie - 15 martie 1997 la **Deutsches Archäologisches Institut - Berlin**; stagiul de documentare pentru definitivarea temei *Das Pontosraum im Altertum*. Cu această ocazie am stabilit un acord individual de colaborare cu Prof.Dr. G. Schneider de la Frei-Universität Berlin, specialist în domeniul analizelor chimice a pastei ceramice, cu preocupări speciale pentru bazinul egeean. Am convenit realizarea unor analize pentru câteva eșantioane ceramice din zona Dunării de Jos și a Pontului Stîng, cu scopul comparării datelor obținute cu cele din zona Asiei Mici și a Mediteranei Orientale.
- Bursier, în perioada 1 octombrie 1997 - 31 martie 1999, al Fundației **Alexander**

von Humboldt; stagiul de documentare și redactarea unei lucrări cu tema *Die Feinkeramikproduktion des Töpfereizentrums von Pergamon-Kestel in hellenistischer Zeit.*, având drept coordonator Prof.Dr. Ulrich Sinn, director la Institut für Klassische Archäologie de la Universitatea din Würzburg.

- Bursier în perioada 1 mai 1999 - 31 aprilie 2000 la Katholieke Universiteit Leuven (Belgia) la departamentul **Sagalassos Archaeological Research Project**, condus de Prof.Dr. M. Waelkens; tema de cercetare: *The Ceramic Factories of Pergamon and Sagalassos. An Archaeological and Archaeometrical Evaluation.*
- Bursier, în perioada 1 mai 2000 – 30 septembrie 2000, al Fundației **Alexander von Humboldt** la Philipps Universität Marburg; stagiul de documentare și redactarea unei lucrări cu tema: *Der Pontos-und der Ostmittelmeerraum im Rahmen der Handelsbeziehungen Roms. Eine Epigraphisch-papyrologisch vergleichende Analyse (1. – 3. Jh. N. Chr.)*, având drept coordonator Prof.Dr. H.-J. Drexhage, director la Institut für Alte Geschichte de la Universitatea din Marburg.
- Bursier, în perioada 1 – 30 iunie 2001, al Fundației **Alexander von Humboldt** la Philipps Universität Marburg; stagiul de documentare în legătură cu tema: *Die regionale Mobilität im östlichen Mittelmeerraum in der römischen Kaiserzeit*, având drept coordonator Prof.Dr. H.-J. Drexhage, director la Institut für Alte Geschichte de la Universitatea din Marburg.
- Bursier, în perioada 1 noiembrie 2002 – 31 ianuarie 2003, al Fundației **DAAD** la Philipps Universität Marburg; stagiul de documentare în legătură cu tema: *Migration und Mobilität im Osten des Römischen Reiches (1. – 3. Jh. n. Chr.)*, având drept coordonator Prof.Dr. H.-J. Drexhage, director la Institut für Alte Geschichte de la Universitatea din Marburg.
- Bursier, în perioada 1 martie – 31 mai 2003, al Fundației **Alexander von**

Humboldt la Philipps Universität Marburg, în cadrul programului *Fritz-Thyssen-Sonderprogramms zum wissenschaftlichen Wiederaufbau für Südosteuropa*, avînd drept coordonator Prof.Dr. H.-J. Drexhage, director la Institut für Alte Geschichte de la Universitatea din Marburg.

- Bursier în perioada 1 - 31 aprilie 2004 la **Deutsches Archäologisches Institut - Athen**; stagiul de documentare pentru definitivarea temei *Archäologischer Entwurf. Die großen deutschen Entdecker der Antike in Kleinasien (1878-1918)*.
- Bursier în perioada 1 iulie - 30 septembrie 2004 la **Deutsches Archäologisches Institut - Istanbul**; stagiul de documentare pentru definitivarea temei *Die Anfängen der deutschen Klassische Archäologie in Kleinasien (1878-1918). Die rumänische Rezeption*, finanțat de **Gerda Henkel – Stiftung**.
- Bursier, în perioada 3 ianuarie – 5 aprilie 2005, la **Institute for Advanced Study**, School of Historical Studies, Princeton. Tema de cercetare: *The regional mobility of the traders in the Eastern Mediterranean Sea in the Roman epoch: Asia Minor and the Aegean basin*, avînd drept coordonator Prof. dr. G. W. Bowersock.
- Bursier, în perioada 1 iulie – 31 August 2005, al Fundației **Alexander von Humboldt** la Philipps Universität Marburg; stagiul de documentare pentru cercetarea temei: *Beiträge zu der kleinasiatischen Toponymie und Topographie in der griechisch-römischen Zeit: das "Supplementum A" des "Lexicon of the Greek and Roman Cities and Place Names in Antiquity Ca. 1500 B.C. – Ca. A.D. 500"*, Adolf Hakkert, Amsterdam., avînd drept coordonator Prof. Dr. H.-J. Drexhage, director la Institut für Alte Geschichte de la Universitatea din Marburg.
- Bursier, în perioada 1 martie – 31 mai 2006, al Fundației **Andrew W. Mellon** la W. F. Albright Institute of American Research din Ierusalim; stagiul de documentare pentru cercetarea temei: *The Oriental Influence on the Early Martyr Cults on the Lower Danube (3rd – 4th centuries AD): an Historical, Archaeological, and Iconographical Approach*.

- Bursier în perioada 1 - 30 noiembrie 2008 la **Deutsches Archäologisches Institut - Istanbul**; stagiul de documentare pentru definitivarea temei *Die Keramischen Werkstädte von Pergamon*.
- Bursier, în perioada 1 ianuarie – 28 februarie 2011, al Fundației **Alexander von Humboldt** la Philipps Universität Marburg; stagiul de documentare pentru cercetarea temei: *Alexandria und die Organisation des Handels im östlichen Mittelmeerraum in römischer Zeit. Eine papyrologische, epigraphische und archäologische Untersuchung*, având drept coordonator Prof. Dr. H.-J. Drexhage, director la Institut für Alte Geschichte de la Universitatea din Marburg.

Proiecte științifice elaborate sau în curs de elaborare

- Începînd din 1996 am inițiat (alături de dr. O. Höckmann de la Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz și Prof. Dr. G. Peschel de la Universitatea din Greifswald) un amplu program de cercetări interdisciplinare la Histria. Este vorba de măsurătorile geomagnetice pe care o echipă germană condusă de Prof. G. Peschel le realizează în vederea obținerii unei imagini complete a configurației terenului în zona Histriei în antichitate, cu scopul depistării instalațiilor portuare ale cetății. Cercetarea, ale cărei rezultate sînt deja deosebit de relevante, este în curs de desfășurare.
- În cadrul stagiului de documentare ca bursier al Fundației Alexander von Humboldt, la Seminar für Klassische Archäologie din Würzburg, am finalizat manuscrisul unei lucrări intitulate **Die keramische Werkstätten von Pergamon im späthellenistischen und römischer Zeit** care va fi editată de Institutul Arheologic German în seria monografică "Pergamenische Forschungen". Este vorba de prima lucrare monografică, și studiu interdisciplinar în același timp, dedicată unui mare centru de producție artizanală din Mediterana Orientală, cu implicații majore în problematica largă a economiei antice.

- Ca bursier în perioada 1 aprilie 1999 - 1 mai 2000 la Katholieke Universiteit Leuven (Belgia) la departamentul *Sagalassos Archaeological Research Project*, condus de Prof.Dr. M. Waelkens am avut tema de cercetare: **The Ceramic Manufactories of Pergamon and Sagalassos. An Archaeological and Archaeometrical Evaluation**. După cercetările efectuate la Universitatea din Würzburg, în calitate de bursier Humboldt, am fost inclus într-un proiect arheologic internațional (alături de Dr. J. Poblome, Prof. Dr. W. Wiane și Dr. P. Degruyse de la Universitatea din Leuven), privind analiza comparativa a marilor centre ceramice din Asia Mică, respectiv Pergam și Sagalassos. În această calitate am întreprins cercetări arheologice și documentare pe șantierul de la Sagalassos (Turcia), publicînd deja mai multe studii în reviste de specialitate din Belgia, Angia și SUA. Programul în care sînt inclus durează pînă în anul 2004.
- Ca bursier al Fundației Humboldt la Seminar für Alte Geschichte de la Marburg, am fost integrat alături de Prof.Dr. H.-J. Drexhage și Dr. K. Ruffing de la acest seminar, în proiectul de cercetare intitulat **Die regionale Mobilität im östlichen Mittelmeerraum in der römischen Kaiserzeit**. Acest proiect se va derula pe parcursul a 4-5 ani și vizează o analiză a surselor epigrafice și papirologice privind mobilitatea persoanelor (a negustorilor în primul rînd) în Mediterana Orientală.
- Începînd din 1999 am fost numit co-editor al unui lexicon intitulat **Lexicon of the Greek and Roman Cities and Place Names in Antiquity Ca 1500 B.C. - Ca A.D. 500**, tipărit la Editura A. Hakkert din Amsterdam În calitate de co-editor la acest Lexicon, mă voi ocupa de toponimele antice din Balcani, Asia Mică, Siria și Egipt. Este vorba de un amplu proiect internațional, care reunește specialiști în domeniile arheologie, toponimie, topografie, epigrafie, papirologie, surse antice, din Germania, Anglia, România, SUA, Franța. Scopul principal al acestui proiect este de a relua și a aduce la zi o impresionantă cantitate de informații privind toponimele din antichitatea greco-romană, reunite parțial în două celebre enciclopedii ale antichității (RE și Princeton Encyclopaedia of Classical Sites), care sînt astăzi depășite din punct de vedere informațional.
- Începînd din anul 2003 am fost nominalizat directorul unui proiect de cercetare intitulat: **Archäologischer Entwurf. Die großen deutschen Entdecker der**

Antike in Kleinasien (1878-1918) și finanțat de Deutsches Archäologisches Institut – Athen și de Gerda Henkel-Stiftung. Proiectul are ca scop documentarea, redactarea și tipărirea unei lucrări monografice (care va fi editată în limba română și în limba germană) privind evoluția cercetărilor arheologice germane din Asia Mică pînă la Primul Război Mondial. Această cercetare își propune, de asemenea, evidențierea legăturilor științifice stabilite în perioada respectivă între școala românească de arheologie și școala germană de arheologie clasică.

Participări la manifestări științifice din țară

a) Comunicări prezentate la sesiunea științifică "Pontica" -

Constanța:

1981: *Precizări privind **cohortes musculorum Scythicorum***

1983: *Unele probleme privind activitatea comercială din Dobrogea romană.*

1984: *Considerații privind înnisiparea golfului Histriei.*

1985: *Aportul relațiilor comerciale la romanizarea populației locale din Dobrogea.*

1987: *Flota romană în războaiele dacice.*

1990: *Importuri ceramice microasiatice la Histria și Tomis (sec. I-II e.n.).*

1991: *Considerații privind asociațiile de navigatori din provinciile romane Moesia Inferior și Dacia.*

1992: *Observații privind importurile ceramice în Dobrogea romană (sec. I-II e.n.).*

2001: *Date arheologice privind organizarea industriei ceramice în epoca elenistică.*

2004: Ceramică pergameniană timpurie la Histria

b) Rapoarte prezentate la sesiunile naționale de rapoarte arheologice, privind cercetările proprii de la Histria (1983 - Ploiești; 1984 - Tîrgoviște; 1985 - Alba Iulia; 1986 - Deva; 1988 - Pitești; 1989 - Sibiu; 1990 - Arad; 1991 - Piatra Neamț; 1992 - Iași; 1993 - Constanța; 1994 - Satu Mare; 1995 - Cluj; 1996 - Brăila).

c) Alte manifestări științifice naționale:

1988: Al XI-lea Simpozion Național de Tracologie (Piatra Neamț); comunicare: *Așezarea daco-romană de la Hîrșova.*

1989: Al XII-lea Simpozion național de Tracologie (Tulcea); comunicare: *Aspecte ale romanizării provinciei Scythia Minor.*

1990: Al VII-lea Simpozion National de Numismatică (Constanța); comunicare: *Reprezentări de nave comerciale pe monedele autonome grecești din vestul Mării Negre.*

d) Manifestări științifice internaționale:

1991: 1er Colloque Roumano-Suisse "Politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain" - Deva 1991; comunicare: *Contributions stratigraphiques concernant la chronologie des édifices de Scythia Minor. La basilique chrétienne du IVe siècle d'Histria.*

1994: Al XVI-lea Congres "Rei Cretariae Romane Fautores - Timișoara; comunicare: *Les ateliers céramiques de Çandarli.*

1995: 3e Colloque Roumano-Suisse "Politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain - Tulcea 1995; comunicare: *Considérations sur les **emporía** en Mésie Inférieure.*

2002: Colocviul Internațional "Învățămîntul universitar de arheologie în vestul și estul Europei - București; comunicare: *Hochschulunterricht zur Klassische Archäologie aus der Iași-Universität.*

2004: 1st International Congress of Naval History from Romania. The Danube History of Europe – Constanța; comunicare: *La flotte militaire et commerciale romaine au Bas-Danube et au pont Gauche.*

Participări la congrese și colocvii în străinătate:

- 2e Symposium International "Thracia Pontica" (Sozopol-Bulgaria), septembrie 1982; comunicare: *Importations grecques dans le milieu thraco-scito-gète du Bas-Danube.*

- 3e Symposium International "Thracica Pontica" (Sozopol-Bulgaria), septembre 1985; comunicare: *Les influences de la navigation commerciale sur les échanges gréco-indigènes au Bas-Danube.*
- 2e Symposium International des Etudes Thraciennes (Komotini-Grecia), 12-17 septembre 1992; comunicare: *Notes sur les éléments ethniques sud-thrace dans la Dobroudja romaine.*
- XVI Congreso Internacional d'Arqueología Clásica (Tarragona-Spania), 6-12 august 1993; comunicare: *Notes sur la production et les importations céramiques dans les villes romaines de la Mésie Inférieure.*
- 6th International Symposium on Boat and Ship Archaeology (Roskilde-Danemarca), mai 1991; comunicare: *Roman Ships on the Lower Danube (1st - 6th Centuries). Types and Functions.*
- International Symposium "Numismatic and Sphragistic Contributions to Ancient and Medieval History of Dobroudja" (Dobrich-Bulgaria), septembre 1993; comunicare: *Représentations des **naves actuariae** sur la cote ouest de la Mer Noire.*
- 16th International Congress of Roman Frontier Studies (Kerkrade-Olanda), 18-24 septembre 1995, comunicare: *Considérations concernant le transport des marchandises et le ravitaillement de l'armée sur le limes du Bas-Danube.*
- Jubiläumskolloquium "100 Jahre österreichischen Forschungen in Ephesos" (Viena), 5-11 noiembrie 1995; comunicare *Das Monumentum Ephesenum und die histrianischen Zolgebiet; Versuch einer Parallele.*
- Colloque sur "La céramique hellénistique et romaine de l'Anatolie" (Istanbul), 6-11 mai 1996; comunicare: *La production céramique des ateliers de Pergamon-Ketios. Aperçu général.*
- XII Congressus Internationalis Epigraphiae graecae et latinae, (Barcelona), 3-8 septembre 2002; comunicare: *Oikos ton naukléron. The shipowners organization in the Pontic and Aegean area.*
- "Rei Cretariae Romanae" Kongress (Selçuc-Efes – Turcia), 24-30 septembre 1998; comunicare: *The Concept of Sigillata. Regionalism or Integration ?*
- ΣΤ' Επιστημονική Συνάντηση για την Ελληνιστική Κεραμική (Volos – Grecia), septembre 2000; comunicare: *Hellenistic Tableware Production in the Eastern*

Mediterranean. The Production Centres of Pergamon and Sagalassos.

- Second International ROCT-Conference: "The Economy of Roman Pottery. Approaching Exchange Patterns and Mechanisms", Catholic University of Leuven (Leuven – Belgia), 4-8 mai 2000; comunicare: *Deposits céramiques clos de Pergame: les citernes*
- Second International Congress on Black Sea Antiquities: "Local Populations of the Black Sea Littoral and their Relations with the Greek, Roman and Byzantine Worlds and Near Eastern Civilisations", Bilkent University Ankara (Turcia), 2-9 septembrie, 21-28 septembrie 2001; comunicare: *Der westliche Pontosraum und seine Handelsbeziehungen in der römischen Kaiserzeit*
- XII Congressus Internationalis Epigraphiae graecae et latinae, 3-8 septembrie 2002 (Barcelona); comunicare: *The regional mobility in the Eastern part of the Roman empire.*
- 24th International Congress of Papyrology, 1-7 august 2004, (Helsinki); comunicare: *P.Lond 2038. Nouvelles données concernant l'organisation des ateliers céramiques à l'époque hellénistique et romaine.*
- Rei Cretariae Romanae Fautores. XXIVth International Congress 2004, 27 septembrie – 2 octombrie 2004 (Namur-Leuven – Belgia); comunicare: *Ateliers céramiques romains tardifs de Pergame. Une analyse typologiques et chrono-spatiale.*
- International scientific Conference „Ancient Civilisations and the Sea”, 13-16 octombrie 2004, (Varna-Bulgaria); comunicare: *Commerce et navigateurs au pont Gauche et au Bas-Danube (Ier – IIIème siècles après J.-C.).*
- Convegno internazionale di Studi „L’Africa romana”, XVI, 15- 19 decembrie 2004 (Rabat – Maroc); comunicare: *Trafiquants et armateurs de Nicomédie dans la Méditerranée occidentale à l'époque romaine.*
- 9th International Symposium on Ship Construction in Antiquity - TROPIS 2005, 25 - 30 August 2005 (Agia Napa – Cipru); comunicare : *Traditions méditerranéennes aux installations portuaires des cités grecques Callatis, Tomis et Istros (Pontos Euxeinos).*
- In Poseidons Reich XI - DEGUWA, Frankfurt am Main, 17-19 februarie 2006; comunicare: *Naves actuariae - Seeschiffe für den Amphorentransport in*

römischer Zeit? Eine ikonographische und historische Untersuchung.

- Congreso Internacional „Las salinas y la sal de interior en la historia: Economía, medioambiente y sociedad“, Sigüenza, 6-9 septiembre 2006; comunicare: *La fiscalité du poisson salé aux embouchures du Danube à l'époque romaine.*
- In Poseidons Reich XII - DEGUWA, Köln, 16-18 februarie 2007; comunicare: *Das Wrack aus dem Hafen von Kallatis (westpontische Küste): eine historische und archäologische Untersuchung.*
- XII Congressus Internationalis Epigraphiae graecae et latinae, Oxford, 1-7 septembrie, 2007; comunicare: *La Chorothésie d'Histria: une nouvelle approche épigraphique d'un dossier douanier à l'époque romaine.*
- 10th International Symposium on Ship Construction in Antiquity - TROPIS 2008, 27 - 31 August 2008, Hydra – Grecia; comunicare: *Notes sur la cargaison des navires commerciaux de la Méditerranée à l'époque hellénistique et romaine: sources archéologiques et littéraires.*
- In Poseidons Reich XIII - DEGUWA, Hamburg, 18-20 februarie 2008; comunicare: *Considérations concernant la cargaison des navires commerciaux de la Méditerranée à l'époque hellénistique et romaine: sources littéraires et archéologiques.*
- Rei Cretariae Romane Fautores, Cadiz, 24-29 septembrie 2008, comunicare: *Fours et aménagements des potiers dans les ateliers de Pergame - Vallée de Ketios.*
- Pottery, Peoples and Places: Study and Interpretation of Late Hellenistic Pottery, Sandbjerg (Danemarca), 22-27 noiembrie 2008; comunicare: *Céramique sigillée pergamenienne dans le Pont Gauche. Un approche chronologique et archéométrique.*
- Africa Romana XVII, Olbia-Sardinia, 14-19 decembrie 2008, comunicare: *Notes sur le P. Lond. 2038. Nouveaux commentaires concernant l'organisation les ateliers céramiques dans l'Egypte hellénistique et romaine.*
- In Poseidons Reich XV - DEGUWA, Wien, 16-18 februarie 2010; comunicare: *Ploion platypegion: Getreide – und/oder Kriegsschiffe in frühbyzantinischer Zeit.*
- In Poseidons Reich XVI - DEGUWA, Heidelberg, 18-21 februarie 2011; comunicare: *Die „homerischen Schiffe“. Zu einer Kontroverse über Terminologie*

und Bilder.

- In Poseidons Reich XVII - DEGUWA, Stralsund, 31 martie - 1 aprilie 2012; comunicare: *Hegesagoras Monimou, nauarchos autokrator from Histria and the naval war between Messembria and Apollonia Pontica (second century B. C.).*

Conferințe susținute la instituții academice și universitare din România:

- *Itinerii arheologice ioniene: Pergam, Milet, Didyma* – Catedra de Istorie Antică și Arheologie a Facultății de Istorie din Iași (martie 1998)
- *Sagalassos – o nouă perlă a arheologiei clasice* - Catedra de Istorie Antică și Arheologie a Facultății de Istorie din Iași (octombrie 1999)
- *Mari descoperitori germani în Asia Mică* - Catedra de Istorie Antică și Arheologie a Facultății de Istorie din Iași (noiembrie 2000)
- *Cercetări arheologice germane de la Pergam* – “Goethe Zentrum” – Iași (noiembrie 2001)
- *Cultul martirilor la Dunărea de Jos* - Catedra de Istorie Antică și Arheologie a Facultății de Istorie din Iași (decembrie 2001)
- *Cripta cu martiri de la Halmyris* - Muzeul Național de Istorie a României (februarie 2002)
- *Cripta Martirilor Epictet și Astion de la Halmyris* - Conferința națională a Comisiei de Istorie Bisericească - Constanța (iulie 2002)
- *Itinerarium Lyciae* – Centrul de Studii Egeo-Mediteraneene al Universității „Al. I. Cuza” Iași (martie 2003)
- *Ostrakismos: delabirintarea unui topos* – Centrul de Studii Egeo-Mediteraneene al Universității „Al. I. Cuza” Iași (februarie 2004)

Conferințe susținute la instituții academice și universitate din străinătate:

- *Importkeramik und Lokalproduktion in Moesia Inferior vom 1. Jh. v. bis zum 3. JH. n.Chr. Der aktuelle Stand der Forschungen* - Deutsches Archäologisches

Institut - Abteilung Istanbul (martie 1993); invitație: Prof. Dr. W. Radt.

- *Histria im römischen Zeit*
 - Institut für Provinzialrömische Archäologie al Universității din Freiburg (mai 1996); invitație: Prof. Dr. H. Nuber.
 - Römisch-Germanisches Museum Köln (octombrie 1996); invitație: Prof. Dr. H. Hellenkemper.
- *Die keramischen Werkstätten von Pergamon* - Institut für Provinzialrömische Archäologie, München (ianuarie 1998); invitație: Prof. Dr. M. Mackensen.
- *Die Terra-Sigillata-Industrie von Pergamon - Ketioestal* - Römisch-Germanische Kommission des DAI, Frankfurt a. M. (aprilie 1998); invitație: Prof. Dr. S. v. Schnurbein.
- *Histria in römischer und frühbyzantinischer Zeit*
 - Institut für Archäologie, Bochum (mai 1998); invitație: Prof. Dr. V. v. Graeve.
 - Seminar für Archäologie, Würzburg (iunie 1998); invitație: Prof. Dr. U. Sinn.
- *Die Töpferliste aus dem Ketioestal bei Pergamon: eine Parallele zur "bordereaux d'enfournement" aus La Graufesenque* - Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Institut, Frankfurt am Main (ianuarie 2000); invitație: Prof. Dr. S. v. Schnurbein.
- *Die westliche Pontosraum und seine Handelsbeziehungen während der römischer Kaiserzeit (1. - 3. Jh. N. Chr.)* - Seminar für Alte Geschichte, Marburg (ianuarie 2000); invitație: Prof. Dr. H.-J. Drexhage.
- *Die pergamenische Keramik-Industrie im Mittelmeerraum* - Deutsches Archäologisches Institut, Berlin (februarie 2000); invitație: Prof. Dr. H. Kyrieleis.
- *Märtyrer an der unteren Donau. Das Martyrion von Epiktet und Astyon in Halmyris, Rumänien*, Römisch-Germanisches Museum Köln (decembrie 2002); invitație: Prof. Dr. H. Hellenkemper.
- *Romanisierung der ländlichen Bevölkerung in Skythia Minor (2.-3. Jh. n. Chr.)* – Institut für Altertumskunde und Epigraphik, Universität Wien (martie 2009); invitație: Prof. Dr. F. Mitthof.
- *Aristotel und die Histrias Territorium. Eine interdisziplinäre Approach*
 - Seminar für klassische Archäologie, Philipps Universität Marburg (februarie 2011); invitație: Prof. Dr. W. Held.

- Deutsches Archäologisches Institut, Berlin (februarie 2011); invitație: Prof. Dr. A. Dally.

LISTĂ DE LUCRĂRI

MONOGRAFII, LEXICA, CURSURI UNIVERSITARE

1. *Les Forces Navales du Bas-Danube et de la Mer Noire aux 1er- 6e Siècles*, Oxbow Books, Oxford, 1996, 125 p. (în colaborare).
2. *Introducere în epigrafia latină*, Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iași 1996, 178 p.
3. *Lexicon of the Greek and Roman Cities and Place Names in Antiquity Ca 1500 B.C.-Ca A.D. 500* (M. Zahariade - General Editor), Editura Adolf Hakkert, Amsterdam, Fasc. 5, 2000, (în colaborare).
4. *Introducere în epigrafia latină* (ediția a II-a, revizuită și îmbunătățită), Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iași, 2002, 184 p.
5. *Comerț și navigatori la Pontul Stîng și Dunărea de Jos (sec. I-III p.C.)*, Editura Demiurg, Iași, 2002, 262 p.
6. *Introducere în epigrafia greacă*, Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iași, 2002, 318 p. (în colaborare).
7. *Lexicon of the Greek and Roman Cities and Place Names in Antiquity Ca 1500 B.C.-Ca A.D. 500* (M. Zahariade - General Editor), Editura Adolf Hakkert, Amsterdam, Fasc. 6, 2002, (în colaborare).
8. *Economie și societate în spațiul ponto-egean sec. II a.C. – III p. C.*, Editura Demiurg, Iași, 2003, 275 p.
9. *Universul epigrafiei grecești*, Editura Demiurg, Iași, 2006, 324 p.
10. *Trafiquants et navigateurs sur le Bas-Danube et dans le Pont Gauche*, editura Otto Harrassowitz, Wiesbaden, 2006, 199 p.
11. *Histria XIII. La basilique épiscopale*, Bucarest 2007, 235 p. (in colaborare).
12. *Lexicon of the Greek and Roman Cities and Place Names in Antiquity Ca 1500 B.C.-Ca A.D. 500* (M. Zahariade - General Editor), Editura Adolf Hakkert, Amsterdam, Fasc. 7, 2006, (în colaborare).
13. *Lexicon of the Greek and Roman Cities and Place Names in Antiquity Ca*

1500 B.C.-Ca A.D. 500 (M. Zahariade - General Editor), Editura Adolf Hakkert, Amsterdam, Fasc. 8, Amsterdam, 2007.

14. *Studies on the pontic and Aegean Economy*, Iași 2009, 186 p.

NOTE, ARTICOLE, STUDII

1976

15. *Noi descoperiri arheologice și numismatice la Troesmis*, Peuce, 4, 1976, p. 97-108 (în colaborare).

1979

16. *Tipologia crampoanelor utilizate la monumentele sacre de la Histria*, Studii și cercetări de istorie veche și arheologie (= SCIVA), 30, 1979, 4, p. 613-623.

1980

17. *Observații privind vămile Dobrogei romane*, Anuarul Institutului de istorie și arheologie "A.D.Xenopol" Iași, 17, 1980, p. 251-257.

18. *Un antefix roman de la Troesmis*, Istros - Brăila, 1, 1980, p. 297-302.

19. *Reprezentări de ambarcațiuni pe monumentele din Sciția Mică*, Istros, 1, 1980, p. 182-191.

1981

20. *Cîteva descoperiri izolate de la Callatis*, Pontica, 14, 1981, p. 244-254 (în colaborare).

1982

21. *Opaițe grecești și romane din colecțiile Muzeului Brăilei*, Pontica, 15, 1982, p. 221-234 (în colaborare).

1983

22. *Tipuri de nave la Dunărea de Jos în sec. IV-VI e.n.*, Pontica, 16, 1983, p. 273-282.

23. *Precizări privind musculi scythici*, Studia Antiqua et Archaeologica I. Corolla memoriae Nicolai Gostar dedicata, Iasi, 1983, p. 178-184.

24. *Un decret inedit de la Callatis*, Istros, 2-3, 1983, p. 161-169.

25. *Obiecte romane de import descoperite în mormintele sarmatice din zona Brăilei*, Istros, 2-3, 1983, p. 234-241.

26. *Două plăci ale Cavalerului Trac din colecțiile Muzeului Brăilei*, Istros, 203, 1983, p. 170-176.

27. *Sticlăria romană de la Șendreni*, Istros, 2-3, 1983, p. 196-218 (în colaborare).

28. *Considerații asupra negustorilor din Dobrogea secolelor I-III e.n.*, Studii clasice, 21, 1983, p. 59-68.

1984

29. *Opaițe romane cu reprezentări de nave*, SCIVA, 35, 1984, 4, p. 365-372.

30. *Cercetările arheologice din asezarea romană rurală de la Histria* □ Pontica, 17, 1984, p. 85-100 (în colaborare).

31. *Beiträge zur Handelsschiffahrt in westlichen Schwarzen Meer in hellenistischen und römischen Zeit*, Münstersche Beiträge zur antiken Handelsgeschichte (=MBAH), III/2, 1984, p. 1-17.

1985

32. *Les influences de la navigation commerciale sur les échanges greco-indigènes au Bas-Danube*, Thracia Pontica, 3, 1985, p. 277-294 (în colaborare).

33. *Un presupus birou vamal la Troesmis*, Istros, 4, 1985, p. 143-148.

34. *Cercetări periegetice în teritoriul Histriei I*, Pontica, 18, 1985, p.113-125 (în colaborare).

1986

35. *Noi contribuții la problema apeductelor Histriei*, SCIVA, 37, 1986, 3, p.

262-269 (în colaborare).

36. *Über die **cives Romani consistentes** von Scythia Minor*, MBAH, V/1, 1986, p. 59-73.

37. *T. Iulius Saturninus, **conductor Illyrici utriusque et ripae Thracicae***, Dacoromania, 6, 1986, p. 112-123.

38. *Cercetări perieghetice în teritoriul Histriei II*, Pontica, 19, 1986, p. 243-257 (în colaborare).

39. *Considerații privind portul cetății Callatis*, Pontica, 19, 1986, p. 267-275.

1987

40. *Observații privind navele romane de război la Dunărea de Jos în sec. I-II e.n.*, Istros, 5, 1987, p. 175-186.

41. *Cercetări perieghetice în teritoriul Histriei III*, Pontica, 20, 1987, p. 327-337 (în colaborare).

42. *Începuturile organizării vamale în Dobrogea romană*, Pontica, 20, 1987, p. 137-147.

1988

43. *Bemerkungen zu den römischen Importen in Scythia Minor*, MBAH, VII/2, 1988, p. 70-86.

44. *Portul Histriei în antichitate*, Studii clasice, 26, 1988, p. 67-80.

1989

45. *Contribuții privind cronologia și răspîndirea ceramicii decorate în tehnica barbotinei din Dobrogea*, Pontica, 21-22, 1989, p. 99-112.

46. *Flota romană la Dunărea de Jos în cursul războaielor dacice*, Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, 3, 1989, p. 87-95.

47. *Așezarea daco-romană de la Hîrșova și unele aspecte ale romanizării în Dobrogea*, SCIVA, 40, 1989, 3, p. 273-293 (în colaborare).

1990

48. *Săpăturile arheologice de salvare din zona nordică a necropolei tumulare de la Callatis*, Pontica, 23, 1990, p. 335-344 (în colaborare).

49. *Cercetările arheologice din așezările romane de la Cogeașlac, Pontica*, 23, 1990, p. 335-344 (în colaborare).

1991

50. *Aspekte der Romanisierung der ländlichen Bevölkerung in Scythia Minor*, MBAH, X/2, 1991, p. 89-118.

1993

51. *Contributions stratigraphiques concernant la chronologie des édifices de Scythia Minor. La basilique chrétienne du IVe siècles d'Histria*, La politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain. Actes du Ier Colloque Rouman-Suisse. Deva, 1991, Cluj-Napoca, 1993, p. 95-102.

52. *Kleinasiatische und östliche keramike Importfunde aus Histria und Tomis*, MBAH, XII/2, 1993, p. 33-52.

1994

53. *Notes sur la production et les importations céramiques dans les villes romaines de la Mésie Inférieure*, La ciudad en el mundo romano. XIV Congreso Internacional de Arqueología Clásica. Actas, Tarragona, 1994, p. 72-74.

54. *Roman Ships on the Lower Danube (1st-6th Centuries). Types and Functions*, Crossroads in Ancient Shipbuilding. Proceedings of the Sixth International Symposium on Boat and Archaeology, Roskilde 1991, Oxford, 1994, p. 35-41 (în colaborare).

1995

55. *Représentations de **naves actuariae** sur la côte ouest de la Mer Noire*, Studia Antiqua et Archaeologica, II, 1995, p. 147-160.

56. *Observations sur l'organisation et l'activité des associations de navigateurs de Dacie et de Mésie*, Studia Antiqua et Archaeologica, II, 1995, p.161-170.

1996

57. *Notes sur les ateliers de Çandarli, Rei Cretariae Romanae Fautorum.* Acta, 33, Abingdon, 1996, p. 105-107.

1997

58. *Notes sur les éléments ethniques sud-thraces de la Dobroudja romaine (IIe- IIIe siècles ap. J.-C.),* Actes du 2e Symposium International des Etudes Thraciennes, Komotini, 1997, p. 115-120.

59. *Considérations concernant le transport des marchandises et le ravitaillement de l'armée sur le limes du Bas-Danube,* Roman Frontier Studies 1995. Proceedings of the XVIth International Congress of Roman Frontier Studies, Oxford 1997, p. 311-316.

60. *Săpăturile arheologice de salvare de la Medgidia, jud. Constanta,* Pontica, 30, 1997, p. 17-103 (în colaborare).

61. *Mithidates al VI-lea Eupator si coasta de vest a Pontului Euxin. In jurul unui decret inedit de la Histria,* Pontica, 30, 1997, p. 155-165 (în colaborare).

1998

62. *Considérations sur les **emporia** en Mésie Inférieure et en Thrace,* în: *La politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain IIème - IVème siècles après J.-C. Actes du IIIe Colloque Roumano-Suisse. La vie rurale dans les provinces romaines: vici et villae* (Tulcea 8-15 octobre 1995), Tulcea 1998, p. 207-211.

63. *Terra-Sigillata-Produktion in den Werkstätten von Pergamon-Ketiostal - Vorläufiger Bericht,* Istanbuler Mitteilungen 48, 1998, p. 263-277 (în colaborare).

1999

64. *Das "Monumentum Ephesenum" und die Abgrenzung des histrianischen Zollgebietes. Versuch einer Parallele,* în: H. Friesinger, F. Kriezinger (Hrsg.), *100 Jahre Österreichische Forschungen in Ephesos, Akten des Symposions Wien 1995,* Viena 1999, p. 87-92.

65. *Carl Schuchhardt et les débuts de la recherche archéologiques en Roumanie,* Studia Antiqua et Archaeologica, 7, 1999, p. 183-192.

66. *Stage de recherches à l'Institut d'Archéologie Classique de Würzburg*

(Allemagne) *Studia Antiqua et Archaeologica*, 7, 1999, p. 245-250.

2000

67. *The concept of the sigillata. Regionalism or integration?* în: *Rei Creatariae Romanae Fautorum Acta*, 36, Abingdon 2000, p. 279-285 (în colaborare)

68. *Töpferieliste aus Pergamon*, *Istanbuler Mitteilungen*, 50, 2000, p. 273-283 (în colaborare)

69. *Tryblion: pot ou plat ?*, in: *Civilisation grecque et cultures antiques périphériques. Hommage à Petre Alexandrescu à son 70e anniversaire*, Bucarest 2000, p. 189-195.

70. *Der westliche Pontosraum und seine Handelsbeziehungen in der römischen Kaiserzeit*, *Münstersche Beiträge zur antiken Handelsgeschichte*, XIX.2., 2000, p. 109-121.

2001

71. *Archaeometry of Eastern Sigillata C from Pergamon: A Reconnaissance Study*, în: *Rei Creatariae Romanae Fautorum Acta*, 37, Abingdon 2001, p. 115-117 (în colaborare).

72. *“Modernism” și “Primitivism” în cercetarea economiei greco-romane: între dispută științifică și “dezbatere” idologică*, în: *Istoria – o meditație asupra trecutului. Profesorului Vasile Cristian la a 65-a aniversare*, Iași 2001, p. 81-102.

73. *The sigillata manufactories of Pergamon and Sagalassos*, *Journal of Roman Archaeology*, 14, 2001, p. 143-167 (în colaborare).

2002

74. *Varia Cretaria Pergamena*, *MBAH*, XXI.2., 2002, p. 1-10.

2003

75. *Le potier Άλε ... d’Hestia. Nouvelles données archéologiques concernat le phénomène du timbrages sur la céramique hellénistique*, *Pontica*, 35-36, 2002-2003, p. 79-84.

76. *Despre începuturile creștinismului la Dunărea de Jos: Martyrion-ul de la*

Halmyris, Izvoarele creștinismului românesc, Constanța, 2003, p. 115-126.

77. *Pottery Industry in the Late Hellenistic Period: a Structural Approach*, II Mar Nero, 4, 1999/2000 (2003), p. 117-126.

78. *The Basilica Episcopalis and the Martyrs' Tomb from Halmyris*, Studia Historica et Theologica. Omagiu profesorului Emilian Popescu, Iași, 2003, p. 157-162.

79. *La production des ateliers de ceramique de Pergame (vallée de Kestel) : un aperçu général*, Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine. Actes de la Table ronde d'Istanbul, 22-24 mai 1996, Paris 2003, p. 137-143.

2004

80. *TPYBAION (II): aperçu épigraphique et archéologique mise à jour*, Orbis antiquus Studia in honorem Ioannis Pisonis, Cluj-Napoca, 2004, p. 843-846.

81. *La flotte militaire et commerciale romaine au Bas-Danube et au pont Gauche*, Romanian Naval Museum Yearbook, 12, 2004, p. 14-20.

2005

82. *Notes sur la koiné commerciale du Pont Gauche à l'époque romaine*, Peuce, 2, 2005, p. 61-73.

83. *Ceramică sigilată pergameniană de la Callatis*, Pontica, 37-38, 2004-2005, p. 169-174.

84. *Note epigrafice*, Pontica, 37-38, 2004-2005, p. 175-181.

2006

85. *Il pesce salato ad Istria*, Salternum, X, 2006, p. 81-86.

86. *Mithridates VI. Eupator und die griechischen Stadte an der Westkuste des Potos Euxeinos*, Pontos Euxeinos. Beitrage zur Archaologie und Geschichte des Antiken Schwarzmeer- und Balkanraumes - Festschrift Manfred Oppermann, Langenweisbach 2006, p. 397-414 (în colaborare).

87. *Inschriften von Nikaia und Nikomedia aus dem Reisebericht von Botho Graef (1889)*, Athenische Mitteilungen, 121, 2006, p. 263-280 (în colaborare).

88. *Notes sur les petits commerçants de la Mésie et de la Thrace*, Omagiu Silviu Sanie, Iași 2006, p. 317-326.

89. „*Life (after town) in town*” în *Scythia Minor. Interpretări stratigrafice*, Peuce III-IV, 2006, p. 259-282.

2007

90. *Naves actuariae - Seeschiffe für den Amphorentransport in römischer Zeit? Eine ikonographische und historische Untersuchung*, Skyllis, 2007, p. 136-139.

91. *Expediția amiralului histrian Hegesagoras în vestul Mării Negre*, Tyragetia, s.n. I [XVI], nr.1, 2007, p. 311-316.

92. *Le Pont Gauche et le commerce du Rome: traditions hellenistiques et modelles commerciales romaines*, Classica et Christiana, 2, 2007, p. 49-58.

93. *L'expédition navale de l'amiral histrien Hegesagoras et la guerre sacrée de l'Apollonie Pontique*, Pontica, 50, p. 85-92.

94. *Sigilées pergameniennes de Halmyris*, Dacia, N.S., 51, 2007, p. 247-250.

95. *Notes sur les relations commerciales au Pont Gauche à l'époque romaine*, Ancient Civilisations and the Sea. International Conference a Tribute to the 70th Anniversary of Prof. Michail Lazarov, Varna, 13th – 15th October, 2004, Varna 2007, p. 321-328.

96. Οἶκος τῶν ναυκλήρων. *The Shipowners Organisation in the Pontic and Aegean Area*, M. Mayer I Olivé, G. Baratta, A. Guzmán Almagro (ed.), Acta XII Congressus Internationalis Epigraphie Graecae et Latinae, Barcelona 2007, p. 191-196.

2008

97. *The Pedological Stratification Effect of Corrosion and Contamination Products on Byzantine Bronze Artefacts*, Corrosion Engineering Science and Technology, Maney Publishing, 43, 2008, p. 256-266 (în colaborare) – ISI.

2009

98. *La chorothésie histrienne: essai d'une taxonomie contextuelle*, Pontica, 51, 2009, p. 375-384.

99. Gh. Romanescu, O. Bounegru, *The geomorphological evolution of Razim-Sinoie barrier spit during the historical periods*, Pontica, 51, 2009, p. 495-520 (in colaborare).

100. *Hinterland and site catchment studies at Histria on the Black Sea coast, Romania*, Antiquity, vol. 083, Issue 322, December 2009 (<http://antiquity.ac.uk/projgall/bounegru322/>) - ISI.

101. *Das Wrack aus dem Hafen von Kallatis (westpontische Küste): eine historische und archäologische Untersuchung*, Skyllis, 9, 2009, (43-50).

102. *Notes sur l'urbanisme résidentiel d'Histria à l'époque romaine tardive*, Classica et Christiana, 4/1, 2009, p.67-74.

2010

103. *Marchands thraces dans les sources épigraphiques des provinces romaines Mésie et Thrace*, in: *The Thracians and Their Neighbours in Antiquity. Studia in honorem Valerii Sîrbu*, Brăila 2010, p. 89-94.

104. *Armateurs et marchands de Nicomédie dans la Méditerranée à l'époque romaine*, Classica et Christiana, 5/2, 2010, p.287-298.

105. *Zu Schiffsfrachten hellenistischer und römischer Zeit im Mittelmeergebiet. Schriftliche und archäologische Quellen*, Skyllis, 10, 2010, p. 112-117.

2011

106. *Ploia platypegia. Militärischer Nachschub zu Wasser in spätrömischer Zeit*, Skyllis, 10, 2010, p. 21-24.

107. *Aristotel und die histrias Territorium. Eine interdisziplinäre Approach*, Peuce, 8, 2011, p. 179-182.

RECENZII

108. H. Gajewska, *Topographie des fortifications romaines en Dobroudja*,

Wroclaw, 1974, AIIAI, 17, 1979

109. Al. Suceveanu, *Viața economică în Dobrogea romană (sec. I-III e.n.)*, Bucuresti, 1977 AIIAI, 18, 1980

110. P. Alexandrescu, *Histria IV. La céramique d'époque archaïque et classique (VII-V s)*, București, 1978, AIIAI, 18, 1980

111. S. Fidanowski, *Rimska keramika Ulpiane*, Beograd 1990, *Studia Antiqua et Archeologica*, 2, 1995

112. C. Meyer- Schlichtmann, *Die pergamenische Sigilatta aus der Stadtgrabung von Pergamon: Mitte 2. Jh.v. Chr.- Mitte 2. Jh. n. Chr.*, Berlin 1988, *Studia Antiqua et Archaeologica*, 2,1995

113. L. Bjelajac, *Terra sigillata u Gornjoj Meziji. Import radnisce Viminacium-Margum*, Beograd 1990, *Studia Antiqua et Archaeologica*, 2,1995.

114. A. Popescu, *Les Réformes de Bocchoris*, București, 2007, *Arheologia Moldovei*, 2010.

PREFEȚE

115. *Studia historiae et religionis daco-romanae. In honorem Silvii Sanie*, Editura Academiei, București, 2006.

116. N. Gostar, *Marele monument roman de la Adamclisi*, Editura Demiurg, Iași, 2008.

118. G. Bowersock, *Iulian Apostatul*, Editura Demiurg, Iași, 2009.